

Unes kõndiv tsirkus tekitab sõltuvust

Tiit Tuumalu

3. jaanuar 2007, 0:01

Üks neist, kes kõnnib unes, Kädi Metsoja.

FOTO: Martin Sookael

Nagu välk ja pauk paigutus jõulude ja aastavahetuse vahelisse, kultuuriliselt surnud aega üks tõsine kunstiline elamus. Ja seda - uskuge või mitte - tsirkusest, Eesti oma tsirkusest.

Lastest ja noortest koosnev Omatsirkus (treenerid Kadri Ridaste, Heidi Kann ja Margus Terasmees) esietendas «Uneskõndijaid», tehes seda professionaalselt heal tasemel, nii tehniliselt kui ideeliselt.

See oli 21. sajandi tsirkus, rohkem lavakunst, milles klassikalisi tsirkuse žanre ja tehnikaid, aga ka muid kunste, näiteks tantsu, füüsilist teatrit või videokunsti abiks võttes rakendatakse hoopis teistsugusel moel ja eesmärgil kui traditsioonilise tsirkuse puhul, olgu siis lugusid jutustades, triki äärealasid kombates või lihtsalt tunneldes ja meeleolutsedes...

Rohkem kui trikid

Trikk kui selline on säärase tsirkuse puhul küll jätkuvalt olemas, aga see ei pruugi enam olla asi iseeneses, pigem osake tervikust. Sellise tsirkusega võib teha ja väljendada sisuliselt kõike, sh käsitleda inimeksistenti paineid - miski pole võimatu.

Ka «Uneskõndijate» jaoks polnud kõik need trikid köitel ja trapetsitel, monoratastel ja rõngastega, kurikate ja pallidega, žongleerimine, akrobaatika ja ekvilibristika (tasakaalukunst) eesmärk omaette.

See, mis kümne noore iseseisva artisti tegutsemises algusest peale avaldus, see, mida taheti edasi anda, oli nihe, ümbritsevast teistmoodi või irdu olek, kas või selle teadvustus, et olemise rõõmu kõrval on olemas ka kurbus. Kaudsemalt viidates ehk sellelegi, et tsirkusekunsti ja sellega tegelejate positsioon Eesti ühiskonnas on, nagu on.

Igatahes suutsid uneskõndijad tekitada kummastava ja üllatava lavalise atmosfääri, mida võimendas (kohati ehk liigagi) islandlase Johann Johannssoni melanhoolne, kibemagus muusika (plaadilt «Englabörn»). Hea leid, kui arvestada seda õõnsat reipust, mida tsirkusemuusikalt üldjuhul eeldatakse.

Hinnaalanduseta

Üks uue tsirkuse aluseks olevaid põhimõtteid, nagu on selle sõnastanud nimekas tsirkuseuurija Jean-Michel Guy, on see, et laps ei ole enam tsirkuse peamine adressaat ja mõõdupuu.

«Uneskõndijad» astub veel ühe sammu edasi, tõestades, et väide võib kehtida ka laste ja noorte endi esitatava tsirkuse kohta – et ka sellist tsirkust võib teha hinnaalanduseta.

See näitab juba taset.

Tsirkuselavastus «Uneskõndijad»

Lavastaja Kaja Kann-Tikas

Esietendus 28. detsembril Kanuti Gildi saalis